

Hallituksen esitys eduskunnalle työ- ja elinkeinohallinnon asiakastietojen käsittelyä ja palvelualustaa koskevaksi lainsäädännöksi

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle työ- ja elinkeinohallinnon asiakastietojen käsittelyä ja palvelualustaa koskevaksi lainsäädännöksi (HE 225/2021 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta (TyVM 3/2022 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) 12 luvun 6 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1456/2016,
muutetaan 2 luvun 1 §:n 1 momentti, 3 luvun 8 §:n 1 momentin johdantokappale, 12 luvun 6 §:n 1 momentti, 12 luvun 6 §:n 2 momentti väliaikaisesti, 12 luvun 6 §:n 3 momentti sekä 13 luku,
sellaisina kuin niistä ovat 2 luvun 1 §:n 1 momentti ja 3 luvun 8 §:n 1 momentin johdantokappale laissa 1379/2021 sekä 12 luvun 6 §:n 1—3 momentti laissa 1456/2016, ja
lisätään lakiin uusi 13 a luku seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 48/2022 vp

2 luku

Työnhakijan palveluprosessi

1 §

Työhaun käynnistäminen

Henkilöasiakkaan työnhaku käynnistyy sinä päivänä, kun hän pyytää sitä sähköisesti siihen tarkoitettussa verkkopalvelussa tai henkilökohtaisesti työ- ja elinkeinotoimistossa ja hänet rekisteröidään työnhakijaksi 13 luvun 3 §:ssä tarkoitettuun valtakunnalliseen tietovarantoon. Työ- ja elinkeinoviranomainen voi hyväksyä muullakin tavoin esitetyn pyynnön.

— — — — —

3 luku

Työnvälitys

8 §

Työpaikkailmoituksen vastaanottamisesta kieltäytyminen ja ilmoituksen poistaminen

Työ- ja elinkeinoviranomainen voi kieltäytyä ottamasta vastaan avointa työpaikkaa koskevaa työpaikkailmoitusta tai poistaa ilmoituksen 13 luvun 3 §:ssä tarkoitettulta valtakunnalliselta palvelualustalta, jos ilmoituksen perusteella on ilmeistä tai työnantajan aiemman menettelyn perusteella taikka muutoin on perusteltua syytä epäillä, että:

— — — — —

12 luku

Julkisen työvoima- ja yrityspalvelun toimeenpano ja siihen liittyvä yhteistyö

6 §

Tiedonsaantioikeus

Työ- ja elinkeinotoimistolla, työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskuksella, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksella on oikeus saada salassapitosäynnösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta julkisen työvoima- ja yrityspalvelun toimeenpanossa välttämättömät tiedot muulta valtion viranomaiselta, kunnan viranomaiselta, Kansaneläkelaitokselta, työttömyyskassalta, Eläketurvakeskukselta, Työllisyysrahastolta, julkisten työvoima- ja yrityspalvelujen palveluntuottajalta sekä 4 luvun 5 §:ssä tarkoitetun työkokeilun järjestäjältä.

Eduskunnan vastaus EV 48/2022 vp

Julkisten työvoima- ja yrityspalvelujen tuottajalla ja työllistymissuunnitelmassa tai sitä korvaavassa suunnitelmassa sovitun työllistymistä tukevan palvelun tuottajalla on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta työ- ja elinkeinotoimistolta, työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskukselta ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta henkilöasiakasta koskevat tiedot, jotka ovat välttämättömiä palvelun järjestämiseksi.

Työnantajalla on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta työ- ja elinkeinoviranomaiselta työ- ja virkasuhdetta koskevissa laeissa säädetyn irtisanotun työntekijän, virkamiehen ja viranhaltijan takaisin ottamista koskevan velvollisuuden täyttämiseksi tieto siitä, onko työnantajan yksilöimä henkilö työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa. Työnantajalla on lisäksi oikeus saada 7 luvun 3 §:n 3 momentissa säädetyn palkkatuen myöntämisedellytyksen täyttämiseksi tieto siitä, onko työnantajan yksilöimä henkilö, jonka työsuhde on päättynyt palkkatuen hakemista edeltäneiden 12 kuukauden aikana, työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa.

13 luku

Asiakastietojen käsittely

1 §

Käyttötarkoitukset

Asiakkaiden ja julkisten työvoima- ja yrityspalvelujen tuottajien tietoja voidaan käyttää:

- 1) tässä laissa tarkoitettujen palvelujen ja tehtävien järjestämiseen ja tuottamiseen;
- 2) kotoutumisen edistämisestä annetussa laissa, työttömyysturvalaissa, vuorotteluvapaalaissa, kuntouttavasta työtoiminnasta annetussa laissa, ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa ja Työkanava Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetussa laissa (242/2022) työ- ja elinkeinotoimistolle tai työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskukselle säädettyjen tehtävien hoitamiseen;
- 3) sosiaalisista yrityksistä annetussa laissa työ- ja elinkeinoministeriölle säädettyjen tehtävien hoitamiseen;
- 4) kohdassa 1—3 tarkoitettuja tehtäviä koskevaan valvontaan, kehittämiseen, seurantaan, tilastointiin, ennakoointiin ja ohjaukseen.

Henkilötietojen käsittelystä säädetään luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojalaki) annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679, jäljempänä *yleinen tietosuojalaki*, ja tietosuojalaissa (1050/2018).

Yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä säädetään yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä annetussa laissa (293/2017).

Eduskunnan vastaus EV 48/2022 vp

1 a §

Asiakastietojen käyttö rekrytointitukikokeilussa

Sen lisäksi, mitä 1 §:n 1 momentissa säädetään, asiakkaiden ja julkisten työvoima- ja yritys-palvelujen tuottajien tietoja voidaan käyttää rekrytointitukikokeilusta annetun lain (20/2022) toimeenpanossa.

2 §

Käsiteltävät tiedot

Henkilöasiakkaasta voidaan käsitellä seuraavia tietoja:

- 1) nimi, henkilötunnus ja yhteystiedot;
- 2) työ- ja elinkeinotoimiston asiakkuuteen ja työ- ja elinkeinotoimiston kanssa asiointiin sekä asioinnin mahdollisesti edellyttämiin erityisjärjestelyihin liittyvät tiedot;
- 3) koulutusta, työhistoriaa ja ammatillista osaamista koskevat tiedot sekä muut työnvälityksessä käytettävät tiedot;
- 4) palvelutarvetta, suunnitelmia ja suunnitelmien toteuttamista koskevat tiedot;
- 5) tiedot työ- ja koulutustarjouksista ja esittelyistä työnantajalle;
- 6) tiedot julkisista työvoima- ja yrityspalveluista ja muista työllistymistä edistävistä palveluista sekä asiantuntija-arvioinneista;
- 7) sellaiset terveydentilaa ja työ- ja toimintakykyä koskevat tiedot ja arviot, joilla on vaikutusta henkilön työllistymiseen ja jotka ovat välttämättömiä palvelujen tarjoamiseksi hänelle;
- 8) työttömyysturvaan ja vuorotteluvapaaseen liittyvät selvitykset ja työvoimapoliittiset lausunnot;
- 9) tiedot julkiseen työvoima- ja yrityspalveluun kuuluvista etuuksista.

Julkisia työvoima- ja yrityspalveluja hakevasta tai saavasta työnantajasta tai yrityksestä voidaan käsitellä seuraavia tietoja:

- 1) yksilöintitiedot;
- 2) työ- ja elinkeinotoimiston asiakkuuteen ja työ- ja elinkeinotoimiston kanssa asiointiin liittyvät tiedot;
- 3) toimintaa ja palvelutarvetta koskevat tiedot;
- 4) työpaikkoja ja niiden täyttymistä koskevat tiedot;
- 5) palkkatukea koskevat päätökset ja siihen liittyvät seuranta- ja maksatustiedot;
- 6) työkokeilua koskevat sopimukset;
- 7) muut kuin 1—6 kohdassa tarkoitetut, julkisen työvoima- ja yrityspalvelun suunnittelun, järjestämisen, toimeenpanon ja seurannan kannalta tarpeelliset tiedot.

Julkisten työvoima- ja yrityspalvelujen tuottajasta voidaan käsitellä seuraavia tietoja:

- 1) palveluntuottajan yksilöintitiedot;
- 2) työ- ja elinkeinotoimiston kanssa asiointiin liittyvät tiedot;
- 3) palveluntuottajan kanssa tehdyt hankintasopimukset sekä niihin liittyvät maksatustiedot;
- 4) hankittua palvelua koskevat tiedot;
- 5) palvelun haku-, valinta- ja seurantatiedot;
- 6) muut kuin 1—5 kohdassa tarkoitetut, julkisen työvoima- ja yrityspalvelun suunnittelun, järjestämisen, toimeenpanon ja seurannan kannalta tarpeelliset tiedot;

Eduskunnan vastaus EV 48/2022 vp

7) ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitettua työvoimakoulutusta ja sen järjestäjää koskevat tiedot sekä koulutukseen liittyvät haku-, valinta- ja seurantatiedot.

3 §

Työ- ja elinkeinohallinnon valtakunnalliset tietojärjestelmäpalvelut

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskus kehittää ja ylläpitää valtakunnallista asiakastietojärjestelmäkokonaisuutta, palvelualustaa ja tietovarantoa.

4 §

Rekisterinpitäjät

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskus ja työ- ja elinkeinotoimistot ovat 2 §:ssä tarkoitettujen tietojen yhteisrekisterinpitäjiä. Työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskus on yleisessä tietosuoja-asetuksessa tarkoitettu henkilötietojen käsittelijä.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskus vastaa 3 §:ssä tarkoitettujen tietojärjestelmäpalvelujen yleisen tietosuoja-asetuksen:

- 1) 25 artiklassa tarkoitetusta sisäänrakennetusta ja oletusarvoisesta tietosuojasta;
- 2) 32 artiklassa tarkoitetusta käsittelyn turvallisuudesta;
- 3) 35 artiklassa tarkoitetusta tietosuoja koskevasta vaikutustenarvioinnista;
- 4) 36 artiklassa tarkoitetusta ennakkokuulemisesta;
- 5) 12 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuista rekisterinpitäjän velvollisuuksista ja muista sellaisista yleisessä tietosuoja-asetuksessa säädetyistä rekisterinpitäjän velvollisuuksista, jotka koskevat käytettävän tietojärjestelmän tietoturvaluutta.

Työ- ja elinkeinotoimistot vastaavat muista kuin 2 momentin mukaisista yleisessä tietosuoja-asetuksessa tarkoitetuista rekisterinpitäjän velvollisuuksista. Kukin työ- ja elinkeinotoimisto vastaa rekisterinpitäjän tehtävistä asiakkaidensa osalta.

5 §

Tietojen tallettaminen, poistaminen ja arkistointi

Työ- ja elinkeinotoimiston, työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskuksen ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen on talletettava 2 §:ssä tarkoitetut tiedot valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen kuuluvalla asiakastietojärjestelmällä valtakunnalliseen tietovarantoon. Tieto voidaan kuitenkin säilyttää tietovarannosta erillisessä asianhallintajärjestelmässä, jos se on teknisistä syistä välttämätöntä. Jos talletettava henkilötieto on saatu muualta kuin rekisteröidyltä itseltään, henkilön tietoihin tulee merkitä, mistä tieto on saatu ja kuka tiedon on merkinnyt.

Rekisteröidyllä ei ole yleisen tietosuoja-asetuksen 18 artiklassa säädettyä oikeutta 2 §:n 1 momentissa tarkoitettujen tietojen käsittelyn rajoittamiseen.

Eduskunnan vastaus EV 48/2022 vp

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen on poistettava kaikki asiakasta tai palveluntuottajaa koskevat tiedot, kun asiakkuuden tai sopimussuhteen päättymisestä on kulunut neljä vuotta. Tietoa ei kuitenkaan tarvitse poistaa, jos se on tarpeen säännöksiin perustuvan tehtävän hoitamiseksi tai vireillä olevan asian johdosta.

Tietojen arkistoinnista säädetään arkistolaissa (831/1994).

6 §

Käyttöoikeudet

Valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen kuuluvan asiakastietojärjestelmän käyttö edellyttää henkilökohtaista käyttöoikeutta. Käyttöoikeuksien hallintaan ja lokitietojen keräämiseen liittyvistä tehtävistä vastaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskus. Tiedot voimassa olevista käyttöoikeuksista on pidettävä ajan tasalla.

Käyttöoikeus on rajattava sisällöltään, laajuudeltaan, valtuuksiltaan ja kestoaltaan siihen, mikä on henkilön tehtävien hoitamisen kannalta välttämätöntä.

Henkilö, jolle on myönnetty käyttöoikeus, saa käsitellä vain sellaisia 2 §:ssä tarkoitettuja tietoja, jotka ovat välttämättömiä hänen tehtäviensä hoitamiseksi, ja vain siten kuin hänen tehtävien sä hoitamiseksi on välttämätöntä.

7 §

Käyttöoikeuden myöntäminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskus myöntää käyttöoikeuden valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen kuuluvaan asiakastietojärjestelmään työ- ja elinkeinotoimiston, työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskuksen, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tai työ- ja elinkeinoministeriön hakemuksesta. Hakemuksessa on annettava käyttöoikeuden myöntämisen ja voimassaolon määrittämiseksi tarpeelliset tiedot.

Käyttöoikeus voidaan myöntää sellaiselle 1 momentissa mainitun viranomaisen palveluksessa olevalle virkamiehelle, joka hoitaa:

- 1) tässä laissa säädettyjä tehtäviä;
- 2) kotoutumisen edistämisestä annetussa laissa säädettyjä julkiseen työvoima- ja yrityspalveluun liittyviä tehtäviä;
- 3) ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitettuun työvoimakoulutukseen liittyviä tehtäviä;
- 4) sosiaalisista yrityksistä annetussa laissa säädettyjä tehtäviä;
- 5) työttömyysturvalaissa säädettyjä tehtäviä;
- 6) vuorotteluvapaalaissa säädettyjä tehtäviä;
- 7) 1—4 kohdassa tarkoitettuihin palveluihin, tukiin tai asiakasprosesseihin taikka työttömyysturva- tai vuorotteluvapaajärjestelmään liittyviä valvonta-, kehittämis-, seuranta-, tilastointi-, ennakointi- tai ohjaustehtäviä;

Eduskunnan vastaus EV 48/2022 vp

8) rekisterinpitäjän tehtäviä taikka käyttöoikeuksien hallintaan ja lokitietojen keräämiseen liittyviä tehtäviä.

Käyttöoikeus voidaan myöntää lisäksi sellaiselle henkilölle, joka on:

1) työ- ja elinkeinoministeriön, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen toimeksiannosta erillistä arviointia, tarkastusta tai selvitystä tekevän tahon palveluksessa ja hoitaa arviointi-, tarkastus- tai selvitystehtävää;

2) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen toimeksiannosta 3 §:ssä tarkoitettujen tietojärjestelmäpalvelujen kehittämis- tai ylläpitotehtäviä tekevän tahon palveluksessa ja hoitaa tällaista kehittämis- tai ylläpitotehtävää;

3) julkisten työvoima- ja yrityspalvelujen tuottajan palveluksessa ja hoitaa työvoima- ja yrityspalveluihin liittyviä tehtäviä.

8 §

Käyttöoikeuden muuttaminen ja poistaminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen on poistettava käyttöoikeus, jos:

1) käyttöoikeuden myöntämiselle 7 §:ssä säädetyt edellytykset eivät enää täyty;

2) käyttöoikeuden poistaminen on välttämätöntä muusta kuin 1 kohdassa tarkoitettua henkilötietojen suojaan tai asiakastietojärjestelmän tietoturvaan liittyvästä painavasta syystä.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskus voi poistaa käyttöoikeuden, jos 2 §:ssä tarkoitettuja tietoja on käsitelty 6 §:n 3 momentin, yleisen tietosuoja-asetuksen tai tietosuojalain vastaisesti.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen on muutettava käyttöoikeutta, jos haettu tai myönnetty käyttöoikeus ei enää vastaa sisällöltään, laajuudeltaan, valtuuksiltaan tai kestoaltaan sitä tarkoitusta, johon sitä on haettu tai johon se on myönnetty.

Työ- ja elinkeinotoimiston, työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskuksen, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja työ- ja elinkeinoministeriön sekä 7 §:n 3 momentissa tarkoitettun työ- ja elinkeinohallinnon ulkopuolisen tahon on viipymättä ilmoitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskukselle käyttöoikeuden poistamisen tai muuttamisen perusteista.

9 §

Suostumus tietojen luovuttamiseen työnantajalle

Työnantajalle voidaan luovuttaa työpaikan täyttämistä varten tarpeellisia tietoja työnhakijasta vain työnhakijan kirjallisella suostumuksella. Henkilöasiakkaan tietoihin on merkittävä tieto suostumuksesta tai siitä kieltäytymisestä.

Työpaikan täyttämistä varten tarpeellisia tietoja ovat:

1) työnhakijan nimi ja yhteystiedot, äidinkieli, muu kielitaito ja kansalaisuus;

2) työnhakijan koulutus ja suorittamat ammatilliset tutkinnot sekä tarpeellisin osin niiden sisältö ja arvosanat;

Eduskunnan vastaus EV 48/2022 vp

- 3) työhistoria työtodistuksesta ilmenevine tietoineen;
- 4) asevelvollisuuden suorittaminen;
- 5) erityisosaaminen, työ- ja koulutustoiveet samoin kuin työnhakijan itsensä laatima työnhakuesittely työnantajia varten;
- 6) työsopimuslain 1 luvun 3 a §:ssä ja erityysopimuslain 1 luvun 4 a §:ssä tarkoitetun määraikaisen työsopimuksen solmimisedellytysten selvittämiseksi tieto siitä, että henkilö on ollut yhdenjaksoisesti työtön työnhakija edellisen 12 kuukauden ajan.

Työnantajalle voidaan luovuttaa työnhakijan terveydentilaa koskevia tietoja vain, jos työnhakija antaa siihen yksilöidyn kirjallisen suostumuksen ja jos tiedot ovat välttämättömiä avoimen työpaikan tai kyseisen ammattialan erityisten terveydentilavaatimusten täyttämiseksi taikka sellaisen työnhakijan työllistymisen edistämiseksi, jonka vamma tai sairaus vaikeuttaa työllistymistä.

10 §

Tietojen luovuttamista koskevat erityissäännökset

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskus on velvollinen sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä pyynnöstä maksutta luovuttamaan työ- ja elinkeinoministeriölle ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle niille säädettyjen tehtävien hoitamiseksi välttämättömät 2 §:ssä tarkoitetut tiedot. Työnvälitystilaston laatimista varten tiedot on kuitenkin luovutettava työ- ja elinkeinoministeriölle oma-aloitteisesti.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 28 §:ssä tarkoitetun luvan antamisesta 2 §:ssä tarkoitettujen salassa pidettävien tietojen luovuttamiseen tilastointia, tieteellistä tutkimusta taikka viranomaisten suunnittelu- tai selvitystyötä varten päättää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskus.

13 a luku

Palvelualusta

1 §

Tarkoitus

Edellä 13 luvun 3 §:ssä tarkoitettulla valtakunnallisella palvelualustalla tarjotaan tässä laissa tarkoitettuja julkisia työvoima- ja yrityspalveluja. Palvelualusta sisältää sähköiset asiointipalvelut asiakkaille ja työ- ja elinkeinoviranomaisille. Lisäksi alustalla voidaan tarjota muita työmarkkinoiden toimintaa edistäviä viranomaisten palveluja ja muita työelämä- ja koulutuspalveluja.

Lisäksi palvelualusta on avoin palvelu, jossa henkilö voi laatia ja julkaista itsestään työllistymistä tukevan esittelyn (*työnhakuprofiili*).

Eduskunnan vastaus EV 48/2022 vp

2 §

Työnhakuprofiilin laatiminen ja profiilin tiedot

Henkilö voi laatia työnhakuprofiilin rekisteröitymättä työnhakijaksi. Työnhakuprofiilin laatiminen edellyttää palvelualustalle kirjautumista. Kirjautuminen edellyttää vahvaa tunnistautumista ja alustan käyttöehtojen hyväksymistä.

Työnhakuprofiiliin laatija päättää, mitä tietoja profiiliin sisällyttää. Työnhakuprofiili voi sisältää tietoja henkilön koulutuksesta, työkokemuksesta, muusta osaamisesta ja työtoiveista. Lisäksi se voi sisältää vapaamuotoisen esittelyn profiilin laatijasta ja linkkejä palvelualustan ulkopuolisiin palveluihin. Profiiliin ei saa sisällyttää tietoja, jotka on laissa säädetty salassa pidettäviksi. Alustan ylläpitäjän on tiedotettava profiilin laatijaa ennen vapaamuotoisen esittelyn ja linkkien lisäämistä niiden sisältämien tietojen rajoituksista sekä vaikutuksesta hänen henkilötietojensa suojaan.

Henkilö voi milloin tahansa muokata tai poistaa työnhakuprofiilinsa tietoja taikka poistaa laatimansa työnhakuprofiilin.

3 §

Työnhakuprofiilin julkaiseminen ja profiilien hakeminen

Työnhakuprofiilin julkaiseminen on vapaaehtoista. Profiilin laatija voi määritellä, miltä osin ja kuinka pitkään työnhakuprofiili on julkaistuna. Profiilin julkaistuna olemiselle on määriteltävä päättymispäivä. Profiilin laatija voi perua julkaisemisen milloin tahansa.

Julkaistuja työnhakuprofiileja voivat hakea ja tarkastella vain palvelualustalle kirjautuneet työnantajat. Kirjautuminen palvelualustalle edellyttää vahvaa tunnistautumista ja alustan käyttöehtojen hyväksymistä.

Työnhakuprofiileja on mahdollista hakea vain yksittäishakuina siten, että hakuperusteena on käytettävä vähintään ammattinimikettä, osaamista tai työskentelyaluetta.

4 §

Työnhakuprofiilien tietovaranto

Työnhakuprofiilien tietoja käytetään työllistymisen ja työmarkkinoiden toimivuuden edistämiseen ja tilastointiin.

Työnhakuprofiilien 2 §:ssä tarkoitetut tiedot talletetaan 13 luvun 3 §:ssä tarkoitetusta tietovarannosta erilliseen työnhakuprofiilien tietovarantoon. Tiedot poistetaan työnhakuprofiilien tietovarannosta, kun henkilö poistaa laatimansa työnhakuprofiilin palvelualustalta, kuitenkin viimeistään kun henkilön edellisestä palvelualustalle kirjautumisesta on kulunut vuosi.

Jos työnhakuprofiilin laatinut henkilö rekisteröidään työnhakijaksi, työnhakuprofiilin tiedot voidaan työnhakijan suostumuksella kopioida 13 luvun 3 §:ssä tarkoitettuun tietovarantoon siltä osin kuin ne ovat 13 luvun 2 §:ssä tarkoitettuja tietoja. Kopioitujen tietojen poistamiseen ja arkistointiin sovelletaan, mitä 13 luvun 5 §:ssä säädetään.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten ja työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskus on työnhakuprofiilien tietovarannon rekisterinpitäjä.

5 §

Palvelualustan käytön valvonta

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten ja työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskus laatii palvelualustan käyttöehdot ja valvoo alustan käyttöä sekä alustalla julkaistun sisällön lain ja käyttöehtojen mukaisuutta. Käyttöehtoihin voi sisältyä palvelun käyttäjän ja ylläpitäjän vastuita, palvelualustan käyttöä koskevia teknisiä vaatimuksia, tietoturvallisuuden toteuttamista tarkentavia ja käyttöehtojen voimassaoloa koskevia ehtoja. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä käyttöehtojen sisällöstä.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskus voi kehottaa palvelualustan käyttäjää määräajassa poistamaan julkaisemastaan sisällöstä lain tai käyttöehtojen vastaisen sisällön. Jos käyttäjä ei noudata kehotusta määräajassa, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskus voi poistaa kyseisen sisällön. Jos käyttäjän alustalla julkaisema sisältö on toistuvasti lain tai käyttöehtojen vastaista, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskus voi estää alustan käytön häneltä määräajaksi.

Mitä 3 luvun 8 §:ssä säädetään työpaikkailmoituksen vastaanottamisesta kieltäytymisestä ja ilmoituksen poistamisesta, sovelletaan palvelualustalla julkaistuihin työpaikkailmoitukseen. Sen lisäksi, mitä mainitussa pykälässä säädetään, myös elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten ja työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskus voi poistaa avointa työpaikkaa koskevan ilmoituksen palvelualustalta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 12 luvun 6 §:n 2 momentti on voimassa 31 päivään joulukuuta 2024 asti. Lain 13 luvun 1 a § on voimassa 31 päivään joulukuuta 2033.

Tämän lain voimaan tullessa käytössä ollut työ- ja elinkeinotoimiston asiakastietojärjestelmä voidaan käyttää vuoden 2024 loppuun. Mitä tässä tai muussa laissa säädetään työ- ja elinkeinohallinnon valtakunnallisista tietojärjestelmäpalveluista, sovelletaan työ- ja elinkeinotoimiston asiakastietojärjestelmään.

Tämän lain 13 luvun 7 §:n 3 momentin 3 kohtaa sovelletaan vain käyttöoikeuden myöntämiseen lain voimaantulon jälkeen käyttöön otettavaan asiakastietojärjestelmään.

Laki

työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain 14 ja 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain (1269/2020) 14 ja 18 §, sellaisena kuin niistä on 14 § osaksi laissa 421/2021, seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 48/2022 vp

14 §

Asiakastietojen käsittely

Asiakastietojen käsittelyyn tässä laissa tarkoitettujen tehtävien järjestämisessä ja tuottamisessa sovelletaan, mitä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 13 luvussa säädetään asiakastietojen käsittelystä, ellei tässä laissa toisin säädetä.

Sen lisäksi, mitä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 13 luvun 1 §:ssä säädetään, asiakkaiden ja julkisten työvoima- ja yrityspalvelujen tuottajien tietoja voidaan käyttää tässä laissa tarkoitettujen palvelujen ja tehtävien järjestämiseen ja tuottamiseen sekä tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä koskevaan valvontaan, kehittämiseen, seurantaan, tilastointiin, ennakkointiin ja ohjaukseen.

Poiketen siitä, mitä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 13 luvun 4 §:n 1 momentissa säädetään, yhteisrekisterinpitäjiä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen kanssa tässä laissa tarkoitettuihin asiakasryhmiin kuuluvien asiakkaiden tietojen osalta ovat kokeilualueiden kunnat. Kokeilualueen kunta vastaa muista kuin julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 13 luvun 4 §:n 2 momentin mukaisista luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus) annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679, jäljempänä *yleinen tietosuoja-asetus*, tarkoitetuista rekisterinpitäjän velvollisuuksista asiakkaidensa osalta. Työ- ja elinkeinotoimiston on huolehdittava, että sen kokeilualueen kunnan asiakkaasta tallettavat tiedot ovat täsmällisiä ja tarvittaessa päivitettyjä.

Kokeilualueen kunnan on käytettävä tässä laissa tarkoitettujen tehtävien järjestämisessä ja tuottamisessa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 13 luvun 3 §:ssä tarkoitettuja valtakunnallisia tietojärjestelmäpalveluja mainitun luvun 2 §:ssä säädettyjen tietojen käsittelemiseksi.

Mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §:n 1 momentin 25 kohdassa säädetään työhallinnon asiakkaita koskevien tietojen salassapidosta, sovelletaan kokeilualueiden kuntien tässä laissa tarkoitettujen asiakkaiden tietoihin.

18 §

Käyttöoikeus asiakastietojen käsittelyä varten

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskus voi myöntää kokeilualueen kunnan tai kokeilualueen kuntien perustaman tässä laissa tarkoitetuista tehtävistä vastaavan kuntayhtymän hakemuksesta sen henkilöstöön kuuluvalle viranhaltijalle käyttöoikeuden julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 13 luvun 3 §:ssä tarkoitettuun valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen kuuluvaan asiakastietojärjestelmään.

Käyttöoikeuden myöntäminen kokeilualueen kunnan tai kokeilualueen kuntien perustaman tässä laissa tarkoitetuista tehtävistä vastaavan kuntayhtymän henkilöstöön kuuluvalle viranhaltijalle edellyttää, että:

1) käyttöoikeuden myöntäminen on välttämätöntä tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi;

Eduskunnan vastaus EV 48/2022 vp

2) tässä laissa tarkoitetut tehtävät tai tässä laissa tarkoitettuihin palveluihin, tukiin tai asiakasprosesseihin liittyvät valvonta-, kehittämis-, seuranta-, tilastointi-, ennakointi- tai ohjaustehtävät muodostavat vähintään puolet käyttöoikeuden hakijan tehtäväkuvasta; ja

3) asiakastietojen käyttötarve ei ole satunnaista eikä harvinaista.

Kokeilulueen kunnan on viipymättä ilmoitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskukselle julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 13 luvun 8 §:ssä tarkoitetusta käyttöoikeuden poistamisen tai muuttamisen perusteesta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain (1369/2014) 9 §, sellaisena kuin se on laeissa 448/2020 ja 424/2021, ja
lisätään lakiin uusi 9 a ja 9 b § seuraavasti:

9 §

Työtöntä koskevat tiedot ja niiden käyttötarkoitus

Työ- ja elinkeinotoimisto, kunta ja Kansaneläkelaitos voivat käsitellä työtöntä henkilöä koskevia tietoja niille tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

Työttömästä henkilöstä voidaan käsitellä seuraavia tietoja:

- 1) nimi, henkilötunnus ja yhteystiedot;
- 2) monialaisen yhteispalvelun asiakkuuteen ja monialaisessa yhteispalvelussa asiointiin sekä asioinnin mahdollisesti edellyttämiin erityisjärjestelyihin liittyvät tiedot;
- 3) koulutusta, työhistoriaa ja ammatillista osaamista koskevat tiedot;
- 4) sellaiset sosiaalista tilannetta koskevat tiedot, joilla on vaikutusta hänen työllistymiseensä;
- 5) sellaiset terveydentilaa ja työ- ja toimintakykyä koskevat tiedot ja arviot, joilla on vaikutusta hänen työllistymiseensä ja jotka ovat välttämättömiä palvelujen tarjoamiseksi hänelle;
- 6) palvelutarvetta koskevat tiedot;
- 7) monialaista työllistymissuunnitelmaa ja sen toteutumista, seurantaa ja tarkistamista koskevat tiedot.

Henkilötietojen käsittelystä säädetään luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelystä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojalaki) annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679, jäljempänä *yleinen tietosuojalaki*, ja tietosuojalaissa (1050/2018).

Eduskunnan vastaus EV 48/2022 vp

9 a §

Monialaisen yhteispalvelun asiakastietoaaineisto ja -järjestelmä

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskus kehittää ja ylläpitää monialaisen yhteispalvelun asiakastietoaaineistoa ja asiakastietojärjestelmää monialaisen yhteispalvelun toteuttamiseksi.

Työ- ja elinkeinotoimiston, kunnan ja Kansaneläkelaitoksen on talletettava 9 §:ssä tarkoitetut tiedot monialaisen yhteispalvelun asiakastietojärjestelmällä asiakastietoaaineistoon. Työttömän tietoja saa tallettaa tietoaaineistoon sen jälkeen, kun monialainen yhteispalvelu on alkanut. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen on poistettava kaikki työtöntä koskevat tiedot, kun monialaisen yhteispalvelun päättymisestä on kulunut neljä vuotta. Tietoa ei kuitenkaan tarvitse poistaa, jos se on tarpeen säännöksiin perustuvan tehtävän hoitamiseksi tai vireillä olevan asian johdosta.

Rekisteröidyllä ei ole yleisen tietosuoja-asetuksen 18 artiklassa säädettyä oikeutta 9 §:ssä tarkoitettujen tietojen käsittelyn rajoittamiseen.

Asiakastietojärjestelmän käyttö edellyttää henkilökohtaista käyttöoikeutta. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskus voi myöntää käyttöoikeuden työ- ja elinkeinotoimiston, kunnan, kuntayhtymän tai Kansaneläkelaitoksen hakemuksesta. Käyttöoikeus voidaan myöntää työ- ja elinkeinotoimiston, kunnan, kuntayhtymän tai Kansaneläkelaitoksen palveluksessa olevalle henkilölle, joka hoitaa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä.

9 b §

Rekisterinpitäjät

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskus, työ- ja elinkeinotoimistot, kunnat ja Kansaneläkelaitos ovat 9 §:ssä tarkoitettujen tietojen yhteisrekisterinpitäjiä.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskus vastaa asiakastietojärjestelmän ja tietoaaineiston yleisen tietosuoja-asetuksen:

- 1) 25 artiklassa tarkoitetusta sisäänrakennetusta ja oletusarvoisesta tietosuojasta;
- 2) 32 artiklassa tarkoitetusta käsittelyn turvallisuudesta;
- 3) 35 artiklassa tarkoitetusta tietosuojaa koskevasta vaikutustenarvioinnista;
- 4) 36 artiklassa tarkoitetusta ennakkokuulemisesta;
- 5) 12 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuista rekisterinpitäjän velvollisuuksista ja muista sellaisista yleisessä tietosuoja-asetuksessa säädetyistä rekisterinpitäjän velvollisuuksista, jotka koskevat käytettävän tietojärjestelmän ja tietoaaineiston tietoturvallisuutta.

Työ- ja elinkeinotoimistot, kunnat ja Kansaneläkelaitos vastaavat muista kuin 2 momentin mukaisista yleisessä tietosuoja-asetuksessa tarkoitetuista rekisterinpitäjän velvollisuuksista asiakastietoaaineistoon tallettamiensa tietojen osalta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

työttömyysturvalain 11 luvun 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työttömyysturvalain (1290/2002) 11 luvun 4 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1457/2016, seuraavasti:

11 luku

Toimeenpanoa koskevat säännökset

4 §

Työvoimapoliittinen lausunto

Työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskus voi antaa 1 luvun 4 §:n 3 momentissa tarkoitettua työvoimapoliittisen lausunnon sellaisista 2 luvussa säädetyistä etuuden saamisen yleisistä työvoimapoliittisista edellytyksistä, joihin ei liity työvoimapoliittista harkintaa, sekä korjata työ- ja elinkeinotoimiston antamassa työvoimapoliittisessa lausunnossa olevan ilmeisen kirjoitus- tai laskuvirheen taikka muun niihin verrattavan selvän virheen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Käytettäessä tämän lain voimaan tullessa käytössä ollut työ- ja elinkeinotoimiston asiakastietojärjestelmää, työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskuksen toimivaltaan antaa työvoimapoliittisia lausuntoja sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa ollut 11 luvun 4 §:n 2 momenttia.

Eduskunnan vastaus EV 48/2022 vp

Helsingissä 3.5.2022

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri